

MIEJSKIE DOMY KULTURY JAKO INSTYTUCJE KULTURY – MIEJSCE W KULTURZE I GOSPODARCE

Agnieszka GIELATA*

* Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
e-mail: agielat@o2.pl

Artykuł wpłynął do redakcji 22.08.2012 r. Zweryfikowaną i poprawioną wersję po recenzjach i korekcie otrzymano w listopadzie 2012 r.

Przedmiotem artykułu jest określenie miejsca domów kultury jako instytucji kultury funkcjonującej w strukturach gminnych. Autor przedstawia w niniejszej pracy różnice w sposobie zorganizowania ośrodków kultury, które wynikają z określonych przepisów prawnych, wykazując przy tym jednocześnie pewne braki legislacyjne, które bezpośrednio wpływają na formę definicji i zakres funkcjonowania domów kultury. Uważa jednocześnie, że zmiany po procesach transformacyjnych, które objęły nasz kraj w znaczący sposób wpłynęły na zmianę sposobu przestrzegania ośrodków kultury jako rodzaju rozrywki, wymuszając niejako również kształt oferty skierowanej do określonej grupy odbiorców aktywnych kulturowo.

Słowa kluczowe: domy kultury, kultura, samorząd gminny

WSTĘP

Pojęcie przemysłów kultury (*cultureindustry*) zostało wprowadzone przez T. Adarno i M. Horkheimera w 1947 roku¹. Termin ten opisywał instrument elit kapitalistycznych pozbawiających artystów oraz ich pracę artystycznej wartości. Przemysły kultury dzięki technice nastawione były ich zdaniem na masową produkcję wystandaryzowanych dóbr kulturowych. Pierwsza definicja wiązała się zatem z ujęciem socjologicznym.

Od tego czasu termin przemysłów kultury jest stopniowo używany coraz powszechniej, a działalność opisywana tą definicją stała się obiektem analiz zarówno teoretycznych, jak i empirycznych. Później pojęcia przemysłów kultury zaczęto używać w bardziej potocznym znaczeniu, przede wszystkim do języka potocznego weszły takie sformułowania, jak „przemysł filmowy” czy „przemysł muzyczny”. Natomiast w statystyce i naukach ekonomicznych pojęcie przemysłu identyfikowane jest z sektorem przetwarzającym zasoby natury i produkującym na masową skalę dobra o zbliżonych cechach konsumpcyjnych. Sektor kultury jest natomiast pojęciem bardziej szerszym. We-

¹ T. Adarno, M. Horkheimer, *Przemysł kulturalny. Oświecenie jako masowe oszczerstwo*, [w:] *Dialektyka Oświecenia*, Wydawnictwo IFIS PAN, Warszawa 1994.

dług „The Economy of Culture in Europe”², działalność związaną z kulturą można podzielić na kilka okręgów. Pierwszy zawiera działalność nieprodukcyjną, związaną głównie ze sztukami plastycznymi (wyluczając film) i performatywnymi oraz instytucjami kultury. Drugi odnosi się do przemysłów kultury.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie miejsca domów kultury jako instytucji kultury. Artykuł podzielono na dwie części: pierwszą, w której przedstawiono złożoność problemu wynikającego z braku regulacji prawnych definicji domu kultury i drugą – poruszającą kwestię rodzaju odbiorców działań domów kultury. W podsumowaniu zawarto ogólne wnioski i refleksje z przeprowadzonych rozważań. Ze względu na małą formę niniejszej pracy, poruszone zagadnienia zostały jedynie zasygnalizowane, a pewne ważne kwestie, dotyczące finansowania działalności domów kultury w Polsce, w ogóle nie zostały przedstawione.

Intencją autora niniejszej pracy było przedstawienie różnic w funkcjonowaniu domów kultury, wynikających z regulacji prawnych i wskazanie braków legislacyjnych oraz wskazanie wpływu omawianych procesów na funkcjonowanie domów kultury.

1. BRAK DEFINICJI DOMU KULTURY

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym³ do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów (art. 6 ust. 1). Zadania własne gminy (art. 7 ust. 1 pkt 9) obejmują m.in. sprawy kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Ustawa pozwala gminie tworzenie jednostek organizacyjnych (art. 9 ust. 1) umożliwiających wykonanie zadań. Nie wskazuje jednak statusu prawnego podmiotów realizujących zadania z zakresu kultury, w tym domów kultury. Możliwe są różne warianty. Zgodnie z art. 2 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁴, formą organizacyjną działalności kulturalnej jest m.in. dom kultury. Z kolei w art. 9 tej ustawy znajduje się zapis, iż jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną, tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Organizator wydaje akt o utworzeniu instytucji kultury, który to określa jej nazwę, siedzibę i przedmiot działania (art. 11), a także statut (art. 13). Organizator zapewnia instytucji kultury środki niezbędne do rozpoczęcia i prowadzenia działalności kulturalnej oraz do utrzymania obiektu, w którym ta działalność jest prowadzona. Organizator prowadzi rejestr utworzonych przez niego instytucji kultury i dopiero wpis do tego rejestru skutkuje nabyciem osobowości prawnej przez instytucję kultury (art. 14. ust. 1).

Na podstawie obowiązującego ustawodawstwa możliwe jest również inne rozwiązanie polegające na tym, iż gmina nie tworzy instytucji kultury jako odrębnego podmiotu, ale realizacją działalności kulturalnej zajmuje się wydział kultury w strukturze urzędu gminy. Takie rozwiązanie jest dopuszczalne, gdyż ustawa o samorządzie gminnym definiuje kulturę jako zadanie własne (art. 7 ust. 1 pkt 9) bez wskazania narzędzi realizacji. Wówczas status prawny takiego domu kultury działającego w struktu-

² Kern European Affairs (KEA, 2004).

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 nr 16 poz. 95).

⁴ Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 1991 nr 114, poz. 493 z późn. zm.).

rze urzędu gminy sprowadza się do statusu prawnego samego urzędu – jest to zatem samorządowa jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, dla której podstawą prawną funkcjonowania jest art. 9 ustawy o samorządzie gminnym. Ostatni trzeci wariant to funkcjonowanie domu kultury w systemie oświatowym na podstawie ustawy o systemie oświaty. Ustawa definiuje placówki oświatowo-wychowawcze jako te, które umożliwiają rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego (art. 3 pkt 3). Ustawa placówek tych nie definiuje jako domów kultury, jednakże w praktyce, działając w obszarze zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, przyjmują one nazwę młodzieżowego domu kultury czy pałacu młodzieży. Istotną różnicą pomiędzy domem kultury działającym w oparciu o ustawę oświatową a domem kultury działającym w oparciu o ustawę o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej jest to, iż te pierwsze jednostki funkcjonują w systemie oświaty, a zatem inna jest podstawa prawna funkcjonowania. Reasumując status prawny, dom kultury może mieć swoją podstawę prawną w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej – wówczas jest to instytucja kultury; ustawie o samorządzie gminnym – wówczas dom kultury funkcjonuje w strukturach urzędu gminy jako samorządowa jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej; ustawie o systemie oświaty – wówczas dom kultury stanowi placówkę oświatowo-wychowawczą.

Pierwszym podstawowym wnioskiem i jednocześnie problemem wynikającym z dotychczasowych regulacji prawnych jest brak definicji domu kultury. Żadna ustawa nie definiuje domu kultury. Ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej stwierdza jedynie, iż jest to jedna z form organizacyjnych działalności kulturalnej, natomiast nie wskazuje różnic ani definicji poszczególnych form organizacyjnych. A zatem ich zdefiniowanie jest ograniczone wyłącznie do form organizacyjnych mających swoją podstawę prawną w innych ustawach, np. biblioteki czy muzea. Poza definicją pozostają m.in. domy kultury. Biorąc pod uwagę praktyczny wymiar funkcjonowania domów kultury, tj. bardzo szeroki zakres działań i brak specjalizacji (jak np. w przypadku muzeów czy teatrów), trudno jest określić czym jest dom kultury. Konsekwencją tego faktu jest brak szczegółowych regulacji odnoszących się do domów kultury.

Prawo nie odnosi się również do poziomu funkcjonowania domów kultury, tzn. brakuje określenia granic funkcjonowania ośrodków/domów kultury o charakterze lokalnym czy regionalnym. Kolejnym problemem domów kultury jest fakt różnych podstaw prawnych uzasadniających funkcjonowanie praktycznie tych samych instytucji (ustawa o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej – jako instytucje kultury, ustawa o samorządzie gminnym – jako samorządowa jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, ustawa o systemie oświaty – jako placówka oświatowo-wychowawcza). Wnioski płynące z tego porównania to przede wszystkim nierówne traktowanie instytucji w praktyce działających w podobnym zakresie. Domy kultury działające jako wydział w strukturze urzędu gminy, a także placówki oświatowo-wychowawcze mają zdecydowanie mniejszą samodzielność w zakresie gospodarki finansowej niż instytucje kultury. Te ostatnie mogą samodzielnie ubiegać się np. o środki unijne, czego nie może w ogóle zrobić dom kultury działający w strukturze urzędu gminy, natomiast dom kultury jako placówka oświatowo-wychowawcza ma mocno ograniczone możliwości. Skutkiem tego jest brak samodzielności lub duże jej ograniczenie

w dziedzinie gospodarki finansowej dla domów kultury niedziałających jako instytucje kultury.

2. ODBIORCY DZIAŁAŃ DOMÓW KULTURY

Socjolog T. Szlendak uważa, że na zmiany w aktywności kulturalnej Polaków wpływa wiele istotnych czynników, które powinny być uwzględniane przez twórców oferty kulturalnej i edukacyjnej domów kultury. Przed transformacją ustrojową czas wolny tworzył wyraźnie wydzielone obszary – obecnie „rozsypał” się na małe kawałki, w związku z tym trudno planować uczestnictwo w kulturze, zwłaszcza systematyczne. Elitarne wzorce odbioru, wymagające skupienia i wysiłku poznawczego, zmieniły się pod wpływem kultury popularnej i mediów masowych na „okienkowe” sposoby odbioru, krótkie momenty skupienia uwagi oraz zamiast przeżywania kultury na jej „konsurowanie”. Instytucje kultury, które w PRL nie miały konkurencji (należy tu wspomnieć szczególnie o domach kultury) obecnie tracą na popularności i liczbie odwiedzających na rzecz centrów handlowych, także dlatego, że te drugie są wielofunkcyjne. Przed transformacją ustrojową oraz zmianami kulturowymi, przez nią spowodowanymi, kontakt z kulturą i aktywność kulturalna nosiły znamiona odświętności, obecnie zaś podejmowane są „przy okazji”, a kultura musi być łatwo dostępna. Młodzi Polacy są przyzwyczajani do braku wysiłku i poszukiwania rozrywkowej oferty. W efekcie także domy kultury, podczas prób dostosowania się do zapotrzebowania swoich klientów, zamieniają się w przybytki podobne w zakresie funkcji i działania do galerii handlowych (a zatem w przestrzenie wielozmysłowe) lub znikają z mapy liczących się instytucji kulturalnych. Uczestnictwem w kulturze sterują wydarzenia, a osoby z odpowiednim kapitałem kulturowym bywają niemal tylko na wydarzeniach⁵. Szlendak wyróżnił 29 głównych grup odbiorców kultury w Polsce. Jedynie część z nich korzysta, okazynie lub stale (choć w nierównym stopniu), z oferty domów kultury. Grupy te to: „etatowi odbiorcy kultury wysokiej” (charakteryzujący się zróżnicowanymi kompetencjami, szacunkiem dla kultury wysokiej jako wartości), zorganizowane grupy seniorów, zorganizowane grupy dzieci i młodzieży, odbiorcy eventów na powietrzu, towarzyskie grona licealistów i studentów, tradycyjne elity kulturalne, targety kulturalne, profesjonalści potrzebujący środowiska, twórcy i odbiorcy subkulturowi (wymienność ról, kompetencje i gusty ujednoczone w grupie, silne więzi merytoryczne i/lub społeczne) czy uczniowie gimnazjów. Pozostałe grupy, spośród których najrzadziej lub w wcale (z wielu różnych względów) rekrutują się klienci domów kultury to: odbiorcy kultury popularnej (spłaszczone i ujednoczone kompetencje), audytorium telewizyjne, sytuacyjne wspólnoty masowe, zafascynowani jedną dziedziną sztuki celebryci i ich fani, zafascynowani kulturą popularną, snoby i nuworysze, zmęczeni profesjonalści, ludzie „poza kulturą”, środowiska kultury 2.0 (kontestujące kulturę wysoką i popularną oraz tradycyjne media), grupy upośledzone ze względu na poziom wykształcenia (brak wykształconych potrzeb), alternatywne grupy młodzieżowe, grupy zmarginalizowane przez ubóstwo, amatorzy funkcjonujący w obiegu zamkniętym, grupy zmarginalizowane z własnego wyboru, narodowcy i grupy faszystujące, grupy zmarginalizowane przez cechy miejsca zamieszkania, zamknięte środowiska wyznaniowe, grupy wycofane ze względu na styl życia zdominowany przez pracę i „brak czasu” i salony odrzuconych. Zdaniem Szlendaka organizatorzy domów kultury powinni refleksji poddać przyczyny braku korzysta-

⁵ W. Burszta, B. Fatyga, *Raport o stanie kultury*, Warszawa 2009.

nia z oferty ich instytucji przez przedstawicieli tych grup oraz podjąć działania, mające na celu eliminację barier w uczestnictwie dla tych grup oraz zwiększenie pod ich kątem atrakcyjności swojej oferty.

Niezmiennie aktualny wydaje się pogląd zawarty przez B. Fatygę w raporcie o stanie i zróżnicowaniach kultury miejskiej, gdzie autorka wymieniła typy ludzi aktywnych we współczesnej kulturze stosowane przez T. Szlendaka. Heretycy; Wszystkożery; Parakulturalni; Przylepieni; Zabłąkani, czy bardziej opisowe: Mieszczanie z wyrzutami sumienia; Lokalni odbiorcy akademicki itp. znacznie lepiej oddają rzeczywistość i współczesne typy uczestnictwa i aktywności kulturalnej. Proponowane nowatorskie kategorie analizy: odbiorców kultury; „kultury przy okazji”; „kultury promenadowej”, „wielozmysłowej kultury eventu”⁶ nie tylko uwspółcześniają język naukowych analiz, ale okazują się bardzo przydatnymi narzędziami opisu i wyjaśniania zjawisk i cech współczesnej kultury.

Dane statystyczne o domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach zbierane są co 2 lata (ostatnie dane pochodzą z 2009 r.). Z danych statystycznych GUS wynika, że w 2009 r. większość (59,0%) instytucji działała na wsi (w tym: 35,2% wszystkich domów kultury, 57,5% ośrodków kultury, 18,3% klubów i 89,3% świetlic). Na jedną taką instytucję w Polsce przypada średnio 9479 mieszkańców, najwięcej (20393) w województwie mazowieckim, najmniej (4447) w opolskim. Wśród 5161 pracowni specjalistycznych (będących w posiadaniu 2116 omawianych instytucji) przeważały te o profilu plastycznym (28,0% wszystkich pracowni) i muzycznym (25,8%). Spośród jednostek, które prowadzą pracownię, specjalistyczną pracownię plastyczną posiada 68,3% jednostek, muzyczną 62,9%, a komputerową 38,0%⁷. Wyżej wymienione instytucje kultury najczęściej organizowały seanse filmowe (22,3% zorganizowanych imprez) oraz występy zespołów amatorskich (18,0%), prelekcje, spotkania i wykłady (14,7%). Najrzadziej organizowane były wystawy (6,9%) oraz dyskoteki (4,8%). Najwięcej widzów przyciągnęły jednak występy zawodowych artystów (30,8% spośród wszystkich widzów) oraz artystów amatorskich (23,2%). Największym zainteresowaniem odbiorców cieszą się występy profesjonalnych artystów (przeciętnie 418 uczestników na 1 imprezę) – przyciągają one prawie dwukrotnie więcej widzów niż następne w kolejności wystawy (225 uczestników na 1 imprezę). Ciekawym zjawiskiem jest rosnące w okresie od 2005 r. do 2009 r. zainteresowanie kursami tańca i towarzysząca mu zwiększająca się ich podaż na rynku usług kulturalnych. W okresie emitowania przez stacje telewizyjne programów: „Taniec z gwiazdami” (od 2005 r.) i „You can dance – po prostu tańcz” (od 2007 r.), „Gwiazdy tańczą na lodzie” (od września 2007 r. do grudnia 2008 r.) liczba kursów tańca organizowanych przez domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice wzrosła o 37,8%, podczas gdy liczba kursów wszystkich rodzajów łącznie zwiększyła się tylko o 25,5%. Fakt ten może stanowić przyczynek do dyskusji o roli oferty ogólnodostępnych mediów w kształtowaniu kulturalnych gustów mieszkańców Polski.

Od 2005 r. do 2009 r. zwiększyła się liczba zespołów artystycznych działających w ramach instytucji (o 5,3%), przy czym największy wzrost (o 11,5%) odnotowany zo-

⁶ T. Szlendak, *Aktywność kulturalna*, [w:] *Kultura miejska w Polsce z perspektywy interdyscyplinarnych badań jakościowych*, N C K, Warszawa 2010.

⁷ GUS, *Działalność instytucji kultury w Polsce w 2009 r. Stan i struktura infrastruktury domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic w 2009 r.*

stał wśród zespołów tanecznych. Jednocześnie w stosunku do roku 2005 o 5,4% spadła liczba zespołów muzyczno-instrumentalnych, a o 0,2% teatralnych. Spadek liczby wspomnianych zespołów muzyczno-instrumentalnych nie rzutuje jednak na ich popularność, gdyż liczba ich członków od 2005 r. wzrasta w średnim tempie 1,6% co dwa lata. Odwrotna tendencja zauważalna jest w grupie zespołów wokalnych i chórów, których liczba w stosunku do roku 2005 wzrosła o 8,4%, lecz liczba członków zmniejszyła się o 5,2%, co spowodowało spadek średniej liczby członków zespołu o 2 (z 17 do 15). Można jedynie przypuszczać, że zgodnie z trendami obserwowanymi w wielu dziedzinach życia kulturalnego, kierunek zmian wytycza wzrost dywersyfikacji zainteresowań odbiorców oferty domów kultury, ośrodków kultury, klubów i świetlic⁸.

PODSUMOWANIE

Celem niniejszego opracowania było przedstawienie różnic w funkcjonowaniu domów kultury, wynikających m.in. z regulacji prawnych i wskazanie braków legislacyjnych oraz wpływu omawianych procesów na funkcjonowanie domów kultury.

Kultura staje się charakterystycznym elementem wszystkich społeczności, to ona pomaga im przetrwać w trudnych okresach i ona daje poczucie więzi międzyludzkich i przynależności do jednej wspólnoty. Kultura jest także wyznacznikiem poziomu rozwoju społeczeństwa i jednostki. Stała się zadaniem własnym samorządów lokalnych. Kultura została wyodrębniona jako jedno z 20 zadań gminnych. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. mówi wprost, iż zadania własne gminy obejmują sprawy m.in. z zakresu kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Kolejnym potwierdzeniem wagi kultury w życiu społeczeństw lokalnych są zapisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, które stanowią, iż prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym. Przepisy te mówią także o tym, że mecenat nad działalnością kulturalną polegający na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz na ochronie dziedzictwa kultury, sprawują także organy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ich właściwości. Polega to m.in. na obowiązku tworzenia samorządowych instytucji kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym.

Warto powołać się na rozważania Piotr Mitznera, że „do cudów, w jakie obfituje historia Polski zaliczyć trzeba i to, że istnieją domy kultury. Mogła przecież je zmieść z powierzchni ziemi zmiana ustrojowa, komercja. A jednak trwają”⁹. Z obserwacji autora wynika, że zachowało się w nich wiele elementów obyczajowości i rozumienia kultury z czasów PRL-u. Nie tylko w domach kultury, ale także w ludziach, którzy korzystają z ich „oferty” i posyłają swoje dzieci na zajęcia w tzw. „kółkach”. Zdaniem Mitznera ten model kultury ulega pewnej ewolucji, jest bardziej otwarty na świat, to znaczy na napływającą z tego świata kulturę masową.”

⁸ GUS, *Kultura w 2010., Działalność instytucji kultury w Polsce w 2009. Przegląd wybranych charakterystyk dotyczących działalności i warunków lokalowych domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic 2005, 2007, 2009.*

⁹ P. Mitzner, *Aktywne domy kultury*, Warszawa 2009.

LITERATURA

1. Adarno T., Horkheimer M., *Przemysł kulturalny. Oświecenie jako masowe oszczędzanie*, [w:] *Dialektyka Oświecenia*, Wydawnictwo IFIS PAN, Warszawa 1994.
2. Fatyga B., *Aktywność kulturalna*, Kongres Kultury Polskiej, Warszawa 2009.
3. Główny Urząd Statystyczny, *Działalność instytucji kultury w Polsce w 2009 r. Stan i struktura infrastruktury domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic w 2009*.
4. Główny Urząd Statystyczny, *Kultura w 2010 r., Działalność instytucji kultury w Polsce w 2009 r. Przegląd wybranych charakterystyk dotyczących działalności i warunków lokalowych domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic 2005, 2007, 2009*.
5. Kern European Affairs, *Kompleksowe badanie poświęcone ekonomicznemu wymiarowi sektora kultury w Europie przeprowadzone na zlecenie Komisji Europejskiej (Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury) w roku 2006 przez firmę konsultingową Kern European Affairs (KEA, 2004)*.
6. Mitzner P., *Aktywne domy kultury. Diagnoza i działanie*, Warszawa 2009.
7. *Raport o stanie i zróżnicowaniach kultury miejskiej w Polsce*, pod red. Burszta W, Fatyga B., Warszawa: Raport opracowany na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, jako jeden z Raportów o Stanie Kultury.
8. Szlendak T., *Aktywność kulturalna [w:] Kultura miejska w Polsce z perspektywy interdyscyplinarnych badań jakościowych*, Narodowe Centrum Kultury, wydanie I, Warszawa 2010.
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 nr 16 poz. 95);
10. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. 1991 nr 114, poz. 493 z późn. zm.).

CITY COMMUNITY CENTRES AS CULTURAL INSTITUTIONS – THEIR PLACE IN CULTURE AND ECONOMY

Summary

The object of this article is to define the position of community centres as cultural institutions functioning in boroughs. The author presents the differences in the way community centres are organised, which results from specific legal regulations, and also indicates some legislative deficiencies directly influencing their definition and scope of functions. Moreover, the author is of the opinion that the changes following the transformation processes which spread over our country significantly influenced the change in the perception of community centres as a kind of entertainment, to some extent making it necessary to tailor the offer addressed to the particular groups of culturally active recipients. According to Szlendak in the article, there are 29 main culture recipient groups distinguished in Poland. The acknowledgment of the groups' needs as well as a proper and precise offer selected by community centre co-ordinators, in the author's assumption, should be the main factor aiming at eliminating the lack of interest in the programme's offer.

Keywords: *community centres, culture, local government*